



Handling 2025 nr 215

**Yttrande över motion av Hans Arby (C) om att
anlägga borsttvättar i Göteborgs
fritidsbåtshamnar**

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

Den av Hans Arby väckta motionen avslås.

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen antecknade representanterna från
M, D, L och KD som yttrande en skrivelse från den 8 oktober 2025.

Göteborg den 22 oktober 2025
Göteborgs kommunstyrelse

Jonas Attenius

Mathias Sköld

Yttrande

Moderaterna, Demokraterna, Liberalerna ,
Kristdemokraterna

2025-10-08

Ärende 37

Yttrande angående motion av Hans Arby (C) om att anlägga borsttvättar i Göteborgs fritidsbåtshamnar.

Yttrandet

Förhållandena på västkusten skiljer sig väsentligt från övriga delar av landet. Det saltare vattnet gör att båtbottnar i praktiken måste vara målade med biocidfärg för att undvika kraftig påväxt av bland annat havstulpaner och snäckor. Om sådana båtar tvättas i borsttvättar lossnar färgrester och gifter som riskerar att spridas direkt i havsmiljön. Detta är den främsta orsaken till att borsttvättar idag saknas norr om Höganäs.

Därtill finns risker både för miljön och för båtarna. När båtar körs genom borsttvättar lossnar organismer som kan sprida främmande arter till nya vattenområden. Trots tekniska lösningar är det svårt att helt fånga upp mikropartiklar av färg, plast och andra rester, vilket bidrar till fortsatt förorening. Många västkustbåtar har dessutom känsliga bottnar, exempelvis epoxi- eller gelcoatskydd, som kan skadas av upprepade borsttvättar.

Effekten av borsttvätt är även begränsad i vår region. På ostkusten sker påväxten främst under en kort period, vilket gör borsttvätt effektiv. På västkusten sker påväxt kontinuerligt under hela säsongen. En enskild båt skulle därför behöva tvättas omkring tio gånger per säsong, vilket kräver ett stort antal anläggningar och medför mycket höga kostnader för både investering och drift.

Vi anser därför att borsttvättar inte är en realistisk eller hållbar lösning i våra fritidsbåtshamnar. Riskerna för spridning av miljöfarliga ämnen och främmande arter är betydande, de tekniska och praktiska förutsättningarna otillräckliga, och de ekonomiska konsekvenserna omfattande. Redan befintliga lösningar, såsom spolplattor med reningssystem och andra giftfria alternativ, är mer lämpliga.

Mot denna bakgrund väljer vi att avslå motionen.

**Tjänsteutlåtande**

Utfärdat 2025-09-04

Ärendenummer SLK-2025-00440

Handläggare

Hedwig Andrén Gustafson

Telefon: 031-368 02 33

E-post: hedwig.andren@stadshuset.goteborg.se

Motion av Hans Arby (C) om att anlägga borsttvättar i Göteborgs fritidsbåtshamnar

Motionen

Hans Arby (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar ge Göteborgsregionens Fritidshamnar AB (Grefab) i uppdrag att anlägga en eller flera borsttvättar i Göteborgs fritidsbåtshamnar där det bedöms lämpligt.

Motionären beskriver att det i Sverige finns cirka 900 000 fritidsbåtar och på var femte av dessa används båtbottnfärg för att förhindra påväxt. Många båtbottnfärger innehåller olika bekämpningsmedel (biocider) för att motverka påväxt på skrovet. Att tvätta båtskrov som är målade med biocidfärg innebär stora risker för att föroreningarna ska spridas. När båtar som målats med färg som innehåller miljöpåverkande ämnen tvättas på land ska det därför göras över en spolplatta. En sådan ska ha en sluten tank eller vara ansluten till en reningsanläggning.

Motionären menar att ett alternativ till att spola båten är så kallade borsttvättar med uppsamlingsbassänger. En borsttvätt fungerar ungefär som en biltvätt, fast utan kemikalier, där roterande borstar tar bort påväxten. En tvätt tar cirka 15 minuter, beroende på båtens storlek.

Motionärens bedömning är att borsttvätt vid Grefabs anläggningar skulle kunna fungera som ett bra komplement till spolplattor för vissa båttyper. Det är en enklare och snabbare sätt än med spolplatta som kräver lyft för att tvätta båtskrovet.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till Grefab AB. Remissinstansens beslut redovisas i nedanstående tabell. Remissyttrandet i sin helhet finns som bilaga till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Remissinstans	Beslut
Grefab AB	Avstyrker Översänder bolagets PM som eget yttrande.

Remissinstansens överväganden

Grefab delar inte motionärens positiva syn på borsttvättar. Båtar som är målade med biocidfärg innebär en stor risk för att föroreningarna ska spridas i vattnet om borsttvättar används. Därför används i dag inga borsttvättar på västkusten norr om Höganäs.

På västkusten som har ett saltare vatten behöver båtbottnar vara målade med biocidfärg för att undvika påväxt av till exempel havstulpaner eller snäckor.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Kostnaden för att anlägga borsttvättar i Grefabs hamnar är svårbedömt i dagsläget. Borsttvättar kräver fler personella resurser än dagens spolplattor.

Bedömning ur ekologisk dimension

Om införande av borsttvätt skulle medverka till att fler väljer bort att måla båten med bottenfärg skulle det vara positivt för miljön.

Om båtskrov som är målade med biocidfärg använder borsttvätt innebär det en risk för att föroreningarna sprids i vattnet, vilket är en fara för den maritima miljön.

Idag har biologiskt avfall (havstulpaner) fått en klassning som lett till att endast ett fåtal platser kan ta emot avfallet. Den nya klassningen har skapat stora problem för slamsugningsföretag och utförare av muddring. Avfall med havstulpaner och andra snäckor måste köras till Vänersborg deponi.

Bedömning ur social dimension

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter på förslaget utifrån den sociala dimensionen.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Bilagor som utgör beslutsunderlag

1. Motionen
2. Grefab AB:s handlingar 2025-08-14 § 57



Handling 2025 nr 63

Motion av Hans Arby (C) om att anlägga borsttvättar i Göteborgs fritidsbåtshamnar

I Sverige finns cirka 900 000 fritidsbåtar och på var femte av dessa används båtbottnfärg för att förhindra påväxt. Många båtbottnfärger innehåller olika bekämpningsmedel (biocider) för att motverka påväxt på skrovet. Dessa kemikalier är i många fall giftiga för vattenlevande organismer och för människor. Läckage av metaller och andra miljögifter från båtbottnfärg är den enskilt största och mest allvarliga miljörisken kopplad till fritidsbåtshamnars verksamhet.

Att tvätta båtskrov som är målade med biocidfärg innebär stora risker för att föroreningarna ska spridas. När båtar som målats med färg som innehåller miljöpåverkande ämnen tvättas på land ska det därför göras över en spolplatta. Spolplattan ska ha en sluten tank eller vara ansluten till en reningsanläggning.

Spolplattor finns i de hamnar där Göteborgsregionens Fritidshamnar AB (Grefab) har vinteruppställningsplatser, Björlanda Kile, Torslanda Lagun, Hinsholmskilen, Fiskebäck, Saltholmen och Hovås.

Ett alternativ till att spola båten är så kallade borsttvättar med uppsamlingsbassänger. En borsttvätt fungerar ungefär som en biltvätt, fast utan kemikalier, där roterande borstar tar bort påväxten. En tvätt tar cirka 15 minuter, beroende på storlek. En förutsättning för att kunna använda en borsttvätt är att båten inte blivit bottenmålad samma år.

Vår bedömning är att borsttvätt vid Grefabs anläggningar skulle kunna fungera som ett bra komplement till spolplattor för vissa båttyper. Det är en enklare och snabbare sätt än spolplatta som kräver lyft. Borsttvättar har potential att underlätta båtlivet för fritidsbåtagare och de kan även minska användningen av bottenfärger. Grefab bör därför få i uppdrag att anlägga en eller flera borsttvättar som komplement till spolplatta där det bedöms lämpligt.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige:

Göteborgsregionens Fritidshamnar AB (Grefab) får i uppdrag att anlägga en eller flera borsttvättar där det bedöms lämpligt.

Hans Arby (C)

**Protokollsutdrag**

Sammanträdesdatum: 2025-08-14

§ 57 Ärendenummer GRE-2025-00032**Motion om att anlägga borsttvättar i Göteborgs fritidsbåtshamnar**

Anders Söderberg hade upprättat PM inklusive bilaga med förslag på yttrande över motion om att anlägga s.k. borsttvättar för båtbottnen i Göteborgs fritidsbåtshamnar.

Efter Anders Söderbergs kompletterande föredragning och styrelsens diskussion beslutade styrelsen att anta upprättat PM inklusive bilaga som sitt remissvar i ärendet.

Remissvaret ska ha kommit in till stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se senast 2025-08-30. Ange diarienummer 2025-00440 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

PM till styrelsen

Utfärdat 2025-08-11

Ärendenr. GRE-2025-00032

Handläggare

Anders Söderberg

Telefon: 031 368 58 03

E-post: anders.soderberg@grefab.se

Grefabs svar på Motion av Hans Arby (C) om att anlägga borsttvättar i Göteborgs fritidsbåtshamnar

Förslag till beslut

I styrelsen för Grefab:

Avstyrka förslaget att anlägga borsttvättar i Grefabs hamnar och skicka PM som svar på motionen till stadsledningskontoret senast 2025-08-30.

Sammanfattning

Motionären föreslår att Göteborgsregionens Fritidshamnar AB (Grefab) får i uppdrag att anlägga en eller flera borsttvättar där det bedöms lämpligt.

Motionären bedömer att borsttvätt vid Grefabs anläggningar skulle kunna fungera som ett bra komplement till spolplattor för vissa båttyper. Det är en enklare och snabbare sätt än spolplatta som kräver lyft. Borsttvättar har potential att underlätta båtlivet för fritidsbåtagare och de kan även minska användningen av bottenfärger.

Grefab har givits möjlighet att besvara motionen. Grefab delar inte motionärens positiva syn på borsttvättar. Det finns i dag inte någon borsttvätt på västkusten norr om Höganäs då det på västkusten i det saltare vattnet krävs bottenfärg i syfte att hålla båtbottnar rena. Målade båtar skall inte använda borsttvätt då färgen borstas av och sprids i vattnet.

Ekonomiska konsekvenser

En investering i borsttvättar kan inte motiveras då det inte finns ett tillräckligt underlag med omålade båtar.

Bedömning ur ekologisk dimension

Skulle borsttvätt medverka till att fler väljer bort bottenfärg skulle det vara positivt.

Bedömning ur social dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bilagor

1. Motion av Hans Arby (C) om att anlägga borsttvättar i Göteborgs Fritidsbåtshamnar.
2. Omvärldsbevakning motion gällande borsttvätt system i Grefabs hamnar

Expedieras

Skickas till Stadsledningskontoret senast 2025-08-30.

Omvärldsbevakning motion gällande borst-tvättsystem i Grefabs hamnar.

1. De tvättar som nu finns och som inte är problemfria finns på **ostkusten-skåne-till Höganäs som nordligaste plats på västkusten**. Det är också där gränsen går för när det riktigt saltvattnet tar vid. På Ostkusten kan det räcka enligt tillverkaren med 2-3 tvättar/säsong. **På Västkusten skulle det behövas regelbundna tvättar om det överhuvudtaget fungerar.**

Tvätta båten

Här kan du tvätta båtbottnen

[Karta över borsttvättar och spolplattor](#)

Så tvättar du båten

[Borsttvätt](#)

[Högtryckstvätt](#)

[Tvätta för hand](#)

[Välj rätt rengöringsmedel](#)

Havstulpaner

[Havstulpankartan](#)

[Anmäl dig till havstulpanvarningen](#)

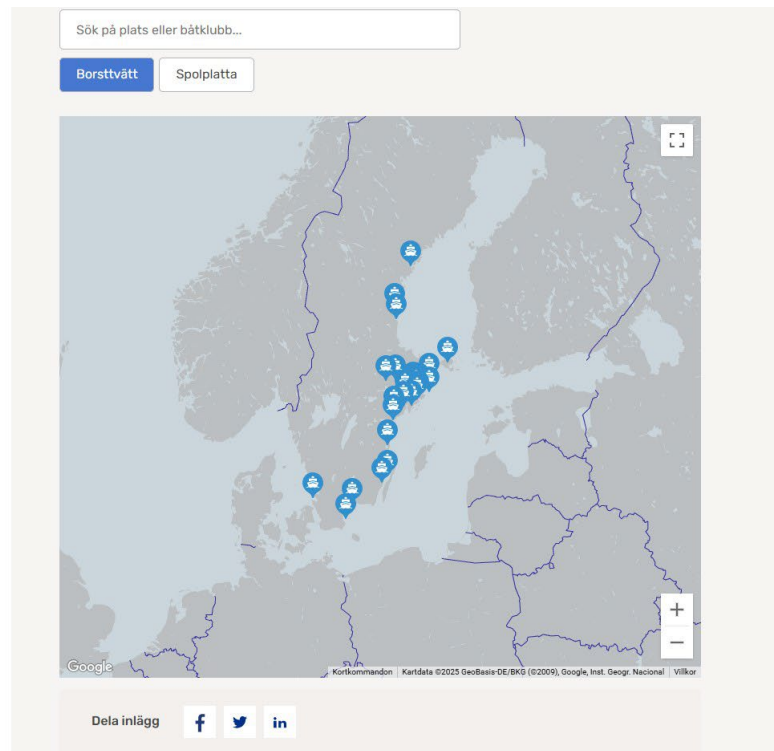
[Bli havstulpan-observatör](#)

[Bygg din egen havstulpanvarnare](#)

[Metoder för att ta bort havstulpaner](#)

Invasiva arter

[Åtgärder för att hindra spridning av invasiva arter](#)



2. Enligt anvisningen står det att båten inte får vara målad samma år och att myndigheterna **godkänner det då 80% av giftet** har lakats ur första säsongen. Detta ställer vi oss mycket tveksamma till att myndigheterna skulle godkänna då det i övrigt inte är godkänt med utsläpp av Biocidfärg överhuvudtaget. Finessen med dessa tvättar om de skulle fungera är ju att båtarna är omålade. Tvättar man målad båt måste tvätten befinna sig i en inhägnad som sen måste tömmas och hanteras som farligt avfall. Detta gör att tvätten måste befinna sig lokalt där den är åtkomlig från land.
3. Kostnaden för den enskildabåtagaren blir inte lägre än spolning över spolplatta. Det tar mellan 20-30 minuter att tvätta en båt. Samma tid tar det att lyfta en båt och tvätta med högtryck över spolplatta där vattnet renas direkt.
4. För att uppnå en minskad negativ påverkan på miljön med borsttvätt förutsätter det att vi tänker båtar med omålad botten som tvättas minst 4 gånger/säsong.

Anläggningen måste hanteras av personal. En hamn som Hinsholmen och om vi tänker 4 tvättar/år och en kapacitet på 8tvättar/dag så behövs det 10 bemannade tvättar då jag räknar med 80 dagar sommar. Jag tror att 8 tvättar/dag är högt räknat.

5. För våra stora hamnar är detta orimligt och kostnaden för Grefab men framförallt kunderna hade vida överstigit smärtgränsen som redan är delvis nådd.

Slutsats: Borsttvättar har varit provade på Västkusten tidigare bland annat i Hinsholmen men sämre fungerande drift och resultat.driften Det krävs många tvättar och personalresurser. Det förutsätter helt rena båtbottnar och där är först en utmaning att sanera alla båtar vilket praktiskt skulle ta många år.

Vi har redan idag möjlighet att tvätta båtbottnar över våra spolplattor. Inte så att vi skulle hinna 4 tvättar på samtliga båtar men det finns. Bättre vore i så fall att bygga ut den möjligheten då reningen är bättre omhändertagen.

Sweboat, båtbranschens branschorganisation, delar Grefabs bedömning.

En annan aspekt när man tittar på båtbottnar och Biocidfärgens vara eller icke var är att insamlingen av det farliga avfallet har blivit allt mer problematiskt. Det finns få mottagare av densamma. Idag har biologiskt avfall (havstulpaner) fått en klassning som lett till att ett fåtal platser kan ta emot avfallet. Den nya klassningen har skapat stora problem för Slamsugningsföretag och utförare av muddring. Avfall med havstulpaner och andra snäckor måste köras till Vänersborg deponi.

Roger Lindberg
Teknisk samordnare
Grefab